

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Departament Elektroenergetyki i Gazu

DELG-WKSE.523.57.2022.MZ
2254879.9175238.7444635
Warszawa, 16-01-2023

Nawołał i Urzędowość

ABEUS

18.2/2023

W P Ł Y N Ę Ł O

24-01-2023

PODLASKA IZBA ROLNICZA

Wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

W związku z otrzymanymi pismami dotyczącymi rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła przedstawiam następujące stanowisko.

Przesłankami do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej (dalej: „ograniczenia”), zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne są zagrożenie bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegające na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo energetycznym, zagrożeniu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, zagrożeniu bezpieczeństwa osób oraz zagrożeniu wystąpieniem znacznych strat materialnych. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są środkiem ostatecznym, wprowadzanym jedynie w sytuacji, w której środki rynkowe i operatorskie nie pozwoliły na zagwarantowanie pokrycia zapotrzebowania odbiorców na energię elektryczną. Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej zostały określone w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej: rozporządzenie ws. ograniczeń). W przypadku, gdy w wyniku działania mechanizmów rynkowych operator systemu przesyłowego identyfikuje brak wymaganego poziomu rezerw mocy w systemie, w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw jest on zobowiązany podjąć szereg działań operatorskich w celu jej odtworzenia stosując środki operatorskie takie jak np. przywołanie dostępnych jednostek wytwórczych do pracy przez wydanie polecenia uruchomienia sprawnych technicznie jednostek, z puli jednostek dysponowanych przez operatora systemu przesyłowego. Dopiero w przypadku, gdy wymienione wyżej działania nie umożliwią pokrycia zapotrzebowania odbiorców na energię elektryczną (przy uwzględnieniu wymaganego poziomu rezerw mocy), operator systemu przesyłowego przeciwdziała zagrożeniu bezpieczeństwa energetycznego przez ingerencję w zapotrzebowanie odbiorców, poprzez wprowadzenie ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Ograniczenia wprowadzane są poprzez ogłaszanie kolejnych tzw. „stopni zasilania”. Ograniczenia w postaci „stopni zasilania” dotyczą dużych odbiorców, których moc umowna wynosi powyżej 300 kW. W najbardziej rygorystycznym, 20. stopniu zasilania, odbiorcy nie będący odbiorcami chronionymi przed ograniczeniami, obowiązani są do ograniczenia poboru do wysokości minimalnej mocy poboru, określanej w oparciu o dane historyczne, zgodnie z rozporządzeniem ws. ograniczeń. Wprowadzenie minimalnej mocy poboru ma na celu ochronę przed zniszczeniem instalacji wykorzystywanych bezpośrednio w procesach technologicznych. Oznacza to też, że żaden podmiot nie będzie zupełnie pozbawiony dostaw energii elektrycznej nawet w sytuacji wprowadzenia ograniczeń.

Telefon: (+48) 223-691-055
departament.elektroenergetyki.i.gazu@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

Odnosząc się do kwestii poszerzenia katalogu podmiotów czy sektorów wyłączonych z ograniczeń, należy wskazać, że szczegółowy zakres podmiotów korzystających z ochrony przed ograniczeniami określa § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. ograniczeń. W przepisie tym ujęto katalog odbiorców podlegających ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami w poborze energii elektrycznej. Katalog ten został zbudowany na podstawie obiektywnych przesłanek takich jak ochrona życia, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, ochrona infrastruktury krytycznej, bezpieczeństwo dostaw nośników energii. Zgodnie z powyższym, wyeliminowano subiektywne kryteria, w tym kryterium oceny stopnia istotności branży dla gospodarki, państwa czy społeczeństwa.

Jak wskazano powyżej, katalog wyłączeń z podlegania ograniczeniom został zbudowany na podstawie obiektywnych przesłanek. Niemniej, w celu zapewnienia odpowiedniej elastyczności w przypadku instalacji i podmiotów stanowiących infrastrukturę krytyczną, w przepisach rozporządzenia w sprawie ograniczeń zawarto możliwość poszerzenia listy podmiotów o instalacje kluczowe dla zarządzania kryzysowego. Decyzję o zakwalifikowaniu danego podmiotu jako infrastrukturę krytyczną, zgodnie z art. 5b ust. 7 pkt 1 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1856 z późn. zm.) podejmuje Szef Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

W ostatnich miesiącach operatorzy systemów elektroenergetycznych przekazali odbiorcom informację w sprawie maksymalnej oraz minimalnej mocy poboru w razie wprowadzenia ograniczeń. Należy przy tym zaznaczyć, że rozesłanie tych pism stanowiło realizację obowiązku informacyjnego, a nie zapowiedź wprowadzenia ograniczeń poboru energii elektrycznej. W związku z otrzymaniem ww. pism do Ministra Klimatu i Środowiska zwróciło się wiele sektorów z wnioskami o objęcie ich ochroną przed ograniczeniami.

Minister Klimatu i Środowiska zapoznał się z argumentacją zgłaszaną przez sektor rolno-spożywczy i branżę słodowniczą w sprawie zwolnienia z ograniczeń w dostawach energii elektrycznej, zgłaszaną zarówno pisemnie jak również podczas spotkań. Podtrzymane zostaje stanowisko Ministra Klimatu i Środowiska, że ewentualne zmiany w systemie ograniczeń nie mogą prowadzić do zmniejszenia skuteczności narzędzia którym są ograniczenia w dostawach energii elektrycznej, ponieważ stanowią one ostateczny środek zapewniający ciągłość działania systemu elektroenergetycznego i wszelkie wyjątki od zasady podlegania ograniczeniom trzeba interpretować i stosować w sposób zawężający. W konsekwencji, postulat wprowadzenia wyłączeń w oparciu o kryteria branżowe jest wysoce problematyczny, ponieważ może wygenerować wyłączenie spod ograniczeń kolejnych sektorów gospodarki, a w konsekwencji negatywne skutki dla systemu elektroenergetycznego. Zwiększenie liczby podmiotów wyłączonych z obowiązku podlegania ograniczeniom skutkuje koniecznością zastosowania w szybszym tempie bardziej dotkliwych stopni zasilania, co będzie wymagało od odbiorców, którzy podlegają planom ograniczeń znacznego zmniejszenia zużycia energii elektrycznej. Ponadto, w rezultacie wprowadzenia szerokiego branżowego zwolnienia z ograniczeń, oczekiwany efekt zastosowania tego narzędzia może nie zostać w ogóle uzyskany i wówczas zaistnieje ryzyko całkowitego pozbawienia zasilania wszystkich odbiorców na danym obszarze tj. zarówno odbiorców, którzy podlegają planom ograniczeń, jak i odbiorców wyłączonych z tych planów.

Ustalenie minimalnej mocy poboru, na poziomie 90% wartości mocy zamówionej jest równoważne w praktyce z wyłączeniem sektora z ograniczeń, ponieważ bardzo wielu odbiorców sektora rolno-spożywczego praktycznie nie pobiera energii w maksymalnej ilości wynikającej z mocy umownej, lecz pobór ten w szczycie kształtuje się właśnie na poziomie 80-90% tej mocy.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie ograniczeń minimalna moc poboru jest wyznaczana na podstawie obiektywnego kryterium którym są dane pomiarowe. W konsekwencji dla obiektów ze stabilnym profilem poboru energii, nawet najwyższy stopień zasilania powinien pozwolić na utrzymanie pracy instalacji zapewniających spełnienie norm ochrony środowiska. Należy również wskazać, że zgodnie z § 6 ust. 1 pkt. 3 lit. d rozporządzenia w sprawie ograniczeń ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej podlega odbiorca energii elektrycznej w zakresie obiektu wykorzystywanego bezpośrednio do realizacji zadań wpływających w sposób istotny na spełnianie wymagań w zakresie ochrony środowiska, w tym odprowadzania i oczyszczania ścieków w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków. Zapisy rozporządzenia w sprawie ograniczeń wyłączają z limitów mocy minimalnej (bezpiecznej) instalacje zapewniające spełnienie norm ochrony środowiska, gdyby moc wyznaczona o pomiary była niewystarczająca. Jednakże to odbiorca dla danego obiektu powinien wykazać, że dana instalacja potrzebuje mocy elektrycznej dla prawidłowej pracy.

Należy podkreślić, że wprowadzenie ograniczeń dotyczy sytuacji nadzwyczajnej i jest działaniem mającym charakter zapobiegawczy, który ma chronić przed masowymi wyłączeniami zasilania energią elektryczną całych obszarów Polski, których skutki będą o wiele większe niż chwilowe ograniczenie poboru energii elektrycznej. Przez ostatnie 30 lat zapisy rozporządzenia ws. ograniczeń zastosowano w praktyce tylko w 2015 r. . Pomimo jednak tak sporadycznej sytuacji zastosowania w praktyce tego rozporządzenia, niezbędne jest utrzymanie i rozwijanie jego funkcjonalności w celu odpowiedniego przygotowania zarówno odbiorców, jak również systemu elektroenergetycznego, do ewentualnego przeciwdziałania skutkom i następstwom związanym z okresowym wystąpieniem braku mocy w krajowym systemie energetycznym. Aktualnie system elektroenergetyczny funkcjonuje stabilnie, w związku z czym brak jest uzasadnienia dla wprowadzenia środków nadzwyczajnych, jakim są ograniczenia w poborze energii elektrycznej.

Z wyrazami szacunku

Paweł Pikus
Dyrektor
Departament Elektroenergetyki i Gazu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Rozdzielnik:

1. Pani Ewa Kozanecka, Posłanka na Sejm RP
2. Pan Mieczysław Grodzki, Prezes Zarządu, Krajowa Rada Spółdzielcza
3. Pan Mariusz Olejnik, Prezes Zarządu, Federacja Związków Pracodawców, Dzierżawców i Właścicieli Rolnych
4. Pan Łukasz Zbonikowski, Prezes Zarządu, krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni
5. Pan Waldemar Broś, Prezes Zarządu, Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny
6. Pan Zdzisław Łuba, Członek Zarządu, Podlaska Izba Rolnicza
7. Pan Andrzej Kabat, Prezes Zarządu, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”

8. Pan Mariusz Olejnik, Prezes Zarządu, Polska Federacja Rolna
9. Pan Aleksander Dargiewicz, Prezes Zarządu, Krajowy Związek Pracodawców - Producentów Trzody Chlewnej POLPIG
10. Pan Jerzy Wierzbicki Prezes Zarządu, Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego
11. Pan Jacek Zarzecki, Prezes Zarządu, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego
12. Pan Dariusz Goszczyński, Dyrektor Generalny, Krajowa Rada Drobiarstwa - Izba Gospodarcza
13. Pan Paweł Podstawka, Przewodniczący, Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj
14. Pan Leszek Hądzlik, Prezydent, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
15. Pan Robert Gasek, Związek Polskich Przetwórców Mleka

Do wiadomości:

1. Pan Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów
2. Pan Henryk Kowalczyk, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2254879.9175238.7444637
Nazwa dokumentu	Odpowiedź na podpis dyrektora.pdf
Tytuł dokumentu	Odpowiedź na podpis dyrektora
Sygnatura dokumentu	DELG-WKSE.523.57.2022
Data dokumentu	2023-01-16
Skrót dokumentu	AAC2E64B69DDF2FBDC189E5BA4F4917DF4CEBC5 2
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2023-01-16 23:36:58
Podpisane przez	Paweł Pikus; Ministerstwo Klimatu i Środowiska Dyrektor

EZD 3.108.84.84.

Data wydruku: 2023-01-19

Autor wydruku: Mróz Monika (Starszy Specjalista)

